

UCHWAŁA NR XXIII/156/2021
RADY POWIATU W PIŃCZOWIE

z dnia 30 marca 2021 roku

w sprawie przyjęcia Powiatowego programu działań profilaktycznych mający na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie opracowany na lata 2021- 2025

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j.: Dz. U. z 2020, poz. 920) oraz art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.: Dz. U. z 2020, poz. 218 późn. zm.), uchwała się, co następuje:

§1. Przyjmuje się Powiatowy program działań profilaktycznych mający na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie opracowany na lata 2021- 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Pińczowskiego.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU**

mgr inż. Ireneusz Góluszka

RADCA PRAWNY

mgr Karolina Korczyńska
KL-936

Powiatowy program działań
profilaktycznych mający na celu
udzielenie specjalistycznej pomocy,
zwłaszcza w zakresie promowania
i wdrażania prawidłowych metod
wychowawczych w stosunku do dzieci
w rodzinach zagrożonych przemocą
w rodzinie opracowany
na lata 2021-2025

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Cele programu	4
3. Odbiorcy programu.....	5
4. Realizatorzy programu.....	5
5. Sposób realizacji i kierunki działań.....	5
6. Efekty realizacji projektu.....	7
7. Monitoring	8
8. Termin realizacji programu	9
9. Finansowanie programu.....	9
10. Podsumowanie.....	9

1. Wstęp

Opracowanie powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest obowiązkiem powiatu wynikającym z art.6 ust. 3 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem bardzo szerokim oraz powszechnym, gdyż dotyka wszystkich grup społecznych, bez względu na warunki materialno-bytowe, poziom wykształcenia i stanowi bardzo poważny problem społeczny. Jedną z cech charakterystycznych przemocy w rodzinie jest jej intencjonalność. Sprawca posługujący się przemocą działa świadomie, przemoc jest zamierzonym środkiem ukierunkowanym na osiągnięcie celu, konkretnych efektów (kontroli, podporządkowania sobie ofiary, rozładowanie napięcia). W takich sytuacjach pojawia się znacząca dysproporcja siły oraz układ zależności pomiędzy sprawcą, a ofiarą, które agresor celowo wykorzystuje. Wśród najczęściej występujących rodzajów przemocy można wymienić przemoc: fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną, jak również zaniedbanie.

Badania psychologiczne prowadzone wśród osób doświadczających przemocy w rodzinie wskazują jednoznacznie na występowanie poważnych, długofalowych konsekwencji psychologicznych będących jej następstwem. Skutki obserwuje się u wszystkich członków rodziny, jednakże osoba dorosła posiada większe możliwości kompensacji doznanych krzywd, ma większe szanse ochrony niż dzieci. Wśród negatywnych skutków przemocy w psychice dzieci krzywdzonych wymienia się: lęki, poczucie winy, obniżone poczucie wartości, zaburzenia lękowo-depresyjne, zaburzenia zachowania, nerwice, zaburzenia poznawcze oraz zaburzenia funkcjonowania społeczno-emocjonalnego.

Mając na uwadze powyższe konsekwencje długotrwałego procesu przemocy w rodzinie podkreśla się konieczność podejmowania działań w zakresie wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, ponieważ to właśnie rodzina jest podstawową jednostką społeczną. Działania pomocowe nie powinny być podejmowane dopiero w sytuacjach wystąpienia ostrego kryzysu w rodzinie, w formie nagłych interwencji. W związku z tym został opracowany program działań profilaktycznych uwzględniający specjalistyczną pomoc rodzinom zagrożonym przemocą w rodzinie. Uwzględnia on działania promujące prawidłowe postawy wychowawcze, wykorzystywanie prawidłowych metod wychowawczych, jak również daje możliwość skorzystania z pomocy specjalistów (prawnik,

psycholog, pracownik społecznych i in.), którzy wspierać będą odbiorców projektu w radzeniu sobie z trudnościami, pokonywaniu kryzysów.

Odpowiedzialność w zakresie organizacji pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinom, a przede wszystkim ofiarom przemocy domowej w powiecie pińczowskim spoczywa na Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, które realizując zadania z zakresu pomocy społecznej między innymi oferuje pomoc ofiarom przemocy w zróżnicowanym zakresie, począwszy od pomocy doradczej i informacyjnej, po pomoc socjalną, prawą i psychologiczną. Wdrażanie niniejszego programu będzie realnym wsparciem w procesie profilaktyki występowania przemocy w rodzinie. Największą efektywność podejmowanych działań widoczna będzie w sytuacji współpracy pomiędzy instytucjami, służbami społecznymi i podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Cele programu

Głównym celem programu jest zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w powiecie pińczowskim poprzez podejmowanie kompleksowych działań profilaktycznych. Ważnym jest aby wśród działań profilaktycznych podejmowanych w stosunku do rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie było udzielanie specjalistycznej pomocy dla ofiar przemocy, promowanie prawidłowych postaw rodzicielskich oraz wdrażanie właściwych i skutecznych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Zakładany cel główny będzie realizowany poprzez realizację niniejszych **celów szczegółowych:**

- 1) Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie;
- 2) Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie, w tym będącej w sytuacji przemocy domowej;
- 3) Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonych przemocą;
- 4) Upowszechnienie wiedzy o instytucjach pomocowych;
- 5) Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej roli rodziny;
- 6) Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich; zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych;
- 7) Zapewnienie usług poradniczych (poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne itp.), wspierających i edukacyjnych dla wszystkich rodzin;

3. Odbiorcy programu

Odbiorcami realizowanego programu profilaktyki przemocy w rodzinie będą:

- 1) Rodziny dotknięte przemocą:
 - ofiary przemocy,
 - świadkowie przemocy,
 - sprawcy przemocy;
- 2) Rodziny niewydolne wychowawczo, niezaradne życiowo;
- 3) Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym;
- 4) Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i niedostosowane społecznie;
- 5) Przedstawiciele władz lokalnych, instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

4. Realizatorzy programu

Wśród instytucji uczestniczących w realizacji powiatowego programu działań profilaktycznych na rzecz rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie są:

- 1) Starostwo Powiatowe w Pińczowie,
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie,
- 3) Ośrodki Pomocy Społecznej powiatu pińczowskiego,
- 4) Specjalista Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Pińczowie (psycholog),
- 5) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pińczowie,
- 6) Szkoły i inne placówki oświatowe,
- 7) Sąd Rejonowy w Pińczowie,
- 8) Komenda Powiatowa Policja w Pińczowie,
- 9) Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny.

5. Sposób realizacji i kierunki działań

- 1) Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie.

Działania:

- prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do mieszkańców powiatu pińczowskiego w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie,
- poszerzanie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie,

-prowadzenie działań o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym skierowanych do rodziców i dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej

- 2) Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie, w tym będącej w sytuacji przemocy domowej.

Działania:

-wspieranie rodzin, udzielanie ustawowej pomocy, w tym ze szczególnym uwzględnieniem pracy socjalnej,

-rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie,

-wspieranie rodzin we wzmacnianiu i odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania oraz we wdrożeniu pokryzysowym poprzez: pracę socjalną, poradnictwo rodzinne, poradnictwo prawne, poradnictwo psychologiczne oraz pedagogiczne.

- 3) Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonych przemocą.

Działania:

-monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą domową,

-skoordynowana i kompleksowa pomoc ze strony wszystkich instytucji i organizacji działających na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie- udział w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych,

-zapewnienie poradnictwa specjalistycznego w ramach działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej,

-współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rodzinnym, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

- 4) Zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych.

Działania:

- rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin ze względu na różnorodność problemów i potrzeb, zwłaszcza w zakresie prawidłowych metod wychowawczych,

-wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych,

-wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych,

-umożliwienie korzystania z porad socjalnych, prawnych, psychologicznych.

- 5) Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.

Działania:

-wspieranie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspomagających wychowanie dzieci i młodzieży,

-wspieranie inicjatyw służących budowaniu prawidłowych postaw rodzicielskich,

-wspieranie rodzin zagrożonych dysfunkcjami (zapewnienie wsparcia dla rodzin mających problemy wychowawcze z dziećmi, zapewnienie wsparcia dla dzieci z problemami

wychowawczymi i edukacyjnymi, pomoc w korzystaniu z dziennych form opieki- zakłady aktywizacji zawodowej, świetlice środowiskowe, świetlice socjoterapeutyczne, środowiskowe domy samopomocy).

- 6) Zapewnienie usług poradniczych, wspierających i edukacyjnych dla wszystkich rodzin.

Działania:

- kierowanie członków rodzin do korzystania z innych usług lokalnych,
- rozwijanie lokalnej infrastruktury informacyjnej, edukacyjnej i terapeutycznej wspomagającej rodzinę w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- konsolidacja podmiotów działających w społeczności lokalnej na rzecz rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodzin,
- budowanie sieci współpracy z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

6. Efekty realizacji projektu

Przewidywane efekty realizacji programu:

- 1) Zwiększenie świadomości społecznej i zaangażowanie w sprawy przeciwdziałania przemocy wobec dzieci, jak również zwiększenie zakresu informacji dotyczących zjawiska przemocy oraz możliwości jej przeciwdziałania. Działania podjęte w ramach niniejszego programu mają na celu zwiększenie wiedzy o mechanizmach przemocy w rodzinie, jej rodzajach oraz skutkach jakie ze sobą niesie. Bardzo ważne jest przełamywanie mitów i stereotypów istniejących w społecznej świadomości, które wtórnie dają przyzwolenie na stosowanie zachowań przemocowych. Upowszechnienie wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwłaszcza w stosunku do jej najmłodszych członków, ma na celu uświadomienie społeczeństwo potrzeby reakcji wobec krzywdzonego dziecka, udzielenie wsparcia rodzinie oraz poinformowania odpowiednich instytucji o zaistniałej sytuacji.
- 2) Kształtowanie odpowiednich postaw rodzicielskich i usprawnianie systemu wsparcia rodzin w procesie wychowania dzieci. Rodzina jest podstawową jednostką społeczną, odpowiedzialną m.in. opiekę oraz wychowanie najmłodszego pokolenia. Jest ona systemem zamkniętym, w którym każdy z członków aktywnie oddziałuje na pozostałych. W sytuacji wystąpienia nieprawidłowych zachowań proces wychowawczy ulega zakłóceniu. Bardzo istotnym działaniem profilaktyczno-naprawczym jest wprowadzanie zajęć rozwijających kompetencje rodzicielskie, podnoszących u dorosłych świadomość rodzicielską, dostarczające informacji o procesie rozwoju dziecka oraz dające praktyczne umiejętności wychowawcze. Działania te mają doprowadzić do podniesienia jakości wychowania w rodzinach, dać możliwość wychowania zdrowo emocjonalnie dziecka oraz zapobiec napięciom wynikającym z niepowodzeń wychowawczych.

- 3) Udzielanie specjalistycznej pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonej przemocą oraz jej doświadczającej. Okres dzieciństwa oraz wczesnej dorosłości jest momentem kluczowym w życiu człowieka. W okresie tym następuje bardzo intensywny rozwój biologiczny, emocjonalny oraz społeczny. Dzieci często nie potrafią poradzić sobie z doświadczanymi nieprzyjemnymi emocjami, napięciem emocjonalnym- zwłaszcza w sytuacjach wychowywania się w niewydolnym opiekuńczo systemie rodzinnym. Osoby z najbliższego otoczenia, od których dzieci są zależne, stają się dla nich źródłem lęku i niepewności. Istotnym jest, aby młode osoby mogły skorzystać z systemu wsparcia (psychologicznego, pedagogicznego), spróbować uporać się z doświadczanymi trudnościami, przeanalizować własne doświadczenia oraz rozwijać adekwatne postawy wobec siebie i innych. Oddziaływania te stanowiąc będą istotną sieć ochrony zdrowia psychicznego oraz mogą minimalizować negatywne konsekwencje doświadczania długotrwałych sytuacji stresowych.
- 4) Podniesienie standardu usług świadczonych przez instytucje pomagające dziecku i rodzinie. W celu zwiększenia profesjonalizmu działań osób zobowiązanych i uprawnionych do pomagania dziecku i rodzinie niezbędne jest ustawiczne kształcenie kadry instytucji świadczących pomoc, poprzez udział pracowników w szkoleniach i konferencjach. Tylko dobrze wykwalifikowana kadra zapewni wysoką jakość świadczonych usług oraz skuteczną pomoc dając odzwierciedlenie w efektach pracy z rodzinami zagrożonymi lub dotkniętymi przemocą domową.

Podjęmowane działania profilaktyczne mają na celu pomoc rodzinom zagrożonym przemocą domową (profilaktyka) oraz rodzinom, w których działania przemocowe już się pojawiły (działania naprawcze). Najważniejszym zakładanym efektem podjętych oddziaływań jest spadek przypadków przemocy w rodzinie oraz minimalizacja negatywnych skutków jej zaistnienia.

7. Monitoring

Stały monitoring programu będzie prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie, który na bieżąco będzie oceniał realizację programu oraz w razie potrzeby proponował zmiany i aktualizację założeń, celów i skuteczności działań.

Ocenę realizacji Programu dokona Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie, którą przedstawi w formie sprawozdania końcowego Zarządowi Powiatu Pińczowskiego. Oceny realizacji poszczególnych działań Programu będzie dokonywana co roku w sprawozdaniu Centrum z realizacji działań składanych corocznie Zarządowi Powiatu.

8. Termin realizacji programu

Zakłada się, że powiatowy program działań profilaktycznych mający na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie pińczowskim będzie realizowany w latach 2021-2025.

9. Finansowanie programu

Program będzie realizowany w ramach środków własnych oraz możliwości pozyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych w ramach dotacji celowej, środków instytucji współuczestniczących oraz z pozabudżetowych środków pozyskiwanych z różnych programów (krajowych, unijnych). Program ma charakter otwarty i może ulegać modyfikacjom w trakcie realizacji.

10. Podsumowanie

Powiatowy Program Profilaktyczny zakłada tworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin, a przede wszystkim ofiar przemocy w rodzinie. Głównym celem programu jest zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w powiecie pińczowskim, podniesienie kompetencji zaradczych w rodzinach zagrożonych przemocą oraz niedostosowaniem społecznym, jak również podejmowanie działań profilaktycznych w rodzinach. Bardzo istotne jest inicjowanie faktycznych działań mających na celu udzielanie ofiarom specjalistycznej pomocy jak i promowanie i wdrażanie prawidłowych postaw rodzicielskich, metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Realizacja niniejszego programu będzie możliwa dzięki koordynacji działań różnych instytucji włączonych w program (placówki pomocy społecznej, placówki edukacyjne i opiekuńcze, sąd, policja i in.), które swoimi działaniami będą pozytywnie oddziaływać na osoby i rodziny uczestniczące w programie. Oczekuje się, że wielopoziomowa współpraca wszystkich instytucji przyczyni się do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz znacząco ograniczy zjawisko przemocy.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU**

mgr inż. Ireneusz Góluszka